

7/15393

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

18-08-2010

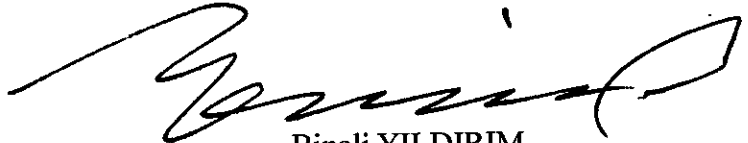
Sayı :B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1623
Konu :Uşak Milletvekili
Sayın Osman COŞKUNOĞLU'nun
yazılı soru önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 12.07.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24516 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Sayın Osman COŞKUNOĞLU'nun 7/15393 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :

1) Cevap formu (4 Sayfa)

DAĞITIM:

TBMM Başkanlığı

Başbakanlık

**UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN COŞKUNOĞLU'NUN
7/15393 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Dünya Ekonomik Forumu (Davos), OECD ve Dünya Bankası'nın bilgi teknolojilerine ilişkin raporlarına göre, ülkemizin bilişim sektörünün bugünkü durumu aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Dünya bilişim ticaret hacmi 2005-2009 arasında % 18 büyürken, ülkemizde bu oran % 2 seviyesinde kalmıştır.

Bilişim sektöründe çalışanların ülke kayıtlı çalışan sayısına oranına göre yapılan sıralamada, Türkiye, OECD ülkeleri arasında %1.7 ile sonuncu durumda. (Bu oran İsviçre'de %5.21, Kanada'da %4.24, Çek Cumhuriyeti'nde 4.49 ve bize en yakın orana sahip Yunanistan'da dahi %2.19 düzeyindedir.)

Bilişim sektörünün GSYİH'ya katkısında dünya ortalaması %5.4 düzeyindeyken; Tunus ve Mısır gibi ülkelerde bu oran %7 ile %10 arasındayken, Türkiye'de bilişim sektörünün GSYİH'a katkısı bir kaynağa göre %1 başka bir kaynağa göre %4 düzeyindedir.

Hükümetiniz, yeterince üretip, istihdam yaratamayan, hatta uluslararası ortamda göreceli olarak küçülen bir bilişim sektörü yaratmıştır. Ayrıca, şu sektörel çarpıklıklar da dikkat çekicidir:

Bilişim ve telekomünikasyon sektörünün büyüklüğü olarak hükümetinizce belirtilen yaklaşık 30 milyar doların Türkiye'de kalan kısmının %15 civarında olduğu tahmin ediliyor.

Dünya ortalamasında donanım pazarının bilgi teknolojileri içerisinde payı % 40, gerisi hizmet ve yazılımken, ülkemizde bu oranlar tam tersinedir. Ülkemizde bilgi teknolojileri pazarının % 70'i donanım, kalan %30'u yazılım ve hizmettir.

Bu bilgiler ışığında:

SORULAR:

1. Son beş yılda, hangi kurumlar (TÜBİTAK, BTK, vs) bilişim sektöründe hangi projelere ne kadar hibe ve destekler sağlamıştır?

2. 28.2.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5746 sayılı Ar-Ge destek yasası bağlamında hangi bilişim projelerine ne kadar destek sağlanmıştır?

3. Ar-Ge desteklerinin ve desteklenen projelerin ülke ekonomisine geri dönen kazanımları nelerdir?

4. Bu destek ve projelerin istihdama ve ihracata katkıları ne olmuştur?

5. 2005 yılında başlamak üzere, TÜBİTAK bütçesi katlanarak artırılmıştır. Buna rağmen bilişim sektörümüzün, yukarıdaki bilgilerden de görüldüğü gibi, göreceli olarak olumlu gelişme kaydetmemesinin nedenleri nelerdir?

CEVAPLAR:

Soru önergesinde irdelenen parametrelerin ülkeler arası kıyaslamasında benzer çalışmalarda da olduğu gibi genellikle ülkelerin yapıları, üretim ve hizmet sektörlerine ait payları ile aile nüfusları gözardı edilmektedir. Halbuki, bu parametreler dikkate alındığında, ülkeler arası sıralamada, ülkemiz soru önergesinde belirtildiği bir noktada değildir. Ülkemizin hane nüfusu yaklaşık 4, Avrupa ülkelerinin ise ortalama 2,5-3 arasında olup, bu nedenle de yapılan kıyaslamalarda ülkemizin sıralaması olması gereken sıradan genel olarak aşağıda çıkmaktadır.

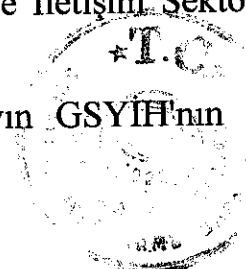
Ayrıca, yapılan incelemeler, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlığı ve kullanım oranları ile ülkenin Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasılası arasında genellikle doğru orantılı bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. 2002- 2010 arasında ülkemizdeki Fert Başına Düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasılası, yapılan ekonomik uygulamalarla 10.000 Amerikan Doları seviyelerine kadar artırılmış, buna paralel olarak da bilgi ve iletişim teknolojilerinin penetrasyonları da bu paralelde artmıştır. Bir başka ifade ile vatandaşın gelirini artırmadan, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğunluğu istenen seviyelere kadar artırılmamaktadır.

Diğer taraftan, Bilgi Teknolojileri Pazar büyüklüğünün yeterince artırılmadığı konusunda bir değerlendirme yapmak gerekirse, bilindiği üzere günümüzde Bilgi Teknolojileri ile İletişim Teknolojileri yakınsayarak (Convergence), gerek altyapıları ve gerekse kullanıcı terminalleri açısından, birbirlerinin işlevlerini üstlenmekte ve sadece telefon olarak değerlendirilen cihazlar aynı zamanda bilgisayar, sadece bilgisayar olarak değerlendirilen cihazlar aynı zamanda haberleşme ve telefon hizmeti sunabilmektedirler. Bu nedenle de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Teknolojileri ile bu sektörün hizmet sunduğu diğer sektörlerdeki bilgi ve iletişim altyapı ve cihazları ile uygulamalarındaki artışların bütününe bakıp bir değerlendirme yapmak gerekmektedir.

Ulaştırma Bakanlığı olarak temel politikalarımızdan birisi de ülkemizin bilgi ve iletişim teknolojileri ile bilgi toplumu göstergelerini en üst sıralara çıkarmaktır. Bu kapsamda bilgi iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması için önümüzdeki süreç ile ilgili olarak kapsamlı planlarımız mevcuttur.

Eylül-2009 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen ve Bakanlığımızla birlikte sektör temsilcileri ile üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile Özel ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarının katılım sağladığı 10.Ulaştırma Şurası gerçekleştirilmiş olup, Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023'deki bilgi ve iletişim sektörüne ilişkin temel hedeflerimiz belirlenmiştir. Buna göre 2023 yılına giden süreçteki hedeflerimiz;

- Bugün 32 Milyar Dolar olan Bilgi ve İletişim Sektörünün 160 Milyar Dolara ulaşması,
- Ar-Ge harcamaları için ayrılan payın GSYİH'nın % 3'ü seviyesine çıkarılması.

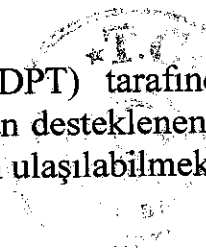
- Yazılım sektörünün öncelikli alan olarak belirlenmesi ve toplam ihracatta payının %2'ye çıkarılması,
- Genişbant abone sayısının 2023'te 30 milyona ulaşması,
- Ülke genelinde fiber optik ağının kurulması ve Türkiye'nin bölge ülkeler arasında fiber kesişim noktası (hub) olması,
- Eve kadar fiber ve genişbant kablosuz erişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması,
- Uçtan uca IP ve IPv6 uygulamalarına yönelik düzenlemelerin yapılması,
- Uluslararası bilişim şirketlerinin Ar-Ge merkezlerinin Türkiye'de kurulmasının sağlanması amacı ile bilişim vadisi projelerinin gerçekleştirilmesi,
- Mobil terminal cihazlarının ülkemizdeki üretim miktarının artırılması ve sözkonusu cihaz ihracatının ithalatı geçmesinin sağlanması,
- Türkiye'nin Avrupa'nın çağrı merkezi üssü olması,
- Sertifikasyon verecek laboratuvarların faaliyete geçirilmesi,
- Mobil cihaz 2. el piyasasının geliştirilmesi,

Türkiye'nin 2023 yılında küresel Bilgi İşlem ve Telekomünikasyon pazarında söz sahibi, en az bir ulusal şirkete, en az bir ulusal markaya ve tasarım ve standardı ile bize ait en az bir ulusal ürüne sahip olması,

Kamu kurumlarının yaptıkları alımlarda ve düzenlemelerde Ar-Ge'yi teşvik edecek düzenlemelerin uygulanması,

Green IT olarak da bilinen ve çevreye ve insan sağlığına duyarlı, daha az enerji tüketen teknolojilerin desteklenmesidir.

Ulaştırma Bakanlığı olarak en önem verdiğimiz konuların başında yerli içeriğin ve elektronik haberleşme sektöründe yerli katkı oranının daha da artırılması gelmektedir. Ancak, yerli katkı oranı ve Ar-Ge faaliyetleri, bugünden yarına hemen sonuç veren konular olmayıp, Bakanlığımız Ar-Ge ve yerli katkı oranlarını yükseltmeye yönelik bu faaliyetlerin temelini atmaya çalışmaktadır. Bu amaçla, Eylül-2009'da İstanbul'da gerçekleştirilen 10.Ulaştırma Şurasının Bilgi ve İletişim Sektörü raporunda bir takım hedefler konulmuş olup, bunlardan birisi de yazılım geliştirme konusunda verilen Ar-Ge destekleri için ayrı program ve ayrı kriterlerin geliştirilmesi, yerli sayısal içeriğin geliştirilmesi için içerik sağlayıcılara destek sağlanması, yerli içerik sağlayıcılara yazılım sağlayan tedarikçilere destek sağlanmasıdır.

Bu kapsamda, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından kaydedilen; son 5 yılda kurum ve bölgeler bazında kamu tarafından desteklenen projelere ilişkin verilere <http://www.dpt.gov.tr/BilTek.portal> adresinden ulaşılabilir.

Araştırma ve Geliştirme faaliyetlerinin daha da artırılması amacıyla, 2008 yılı Kasım ayında yayınlanan 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'yla ülkemizde ilk kez bu sektör hizmet ve altyapıları alanındaki Ar-Ge faaliyetlerini desteklemek amacıyla sektöre özel bir fon oluşturulmuş ve 3G olarak adlandırılan projede, sağlanması gereken yerli katkı payının oranı ve proje gereksinimlerinin ülkemiz insan kaynağı ile tedariki konusunda özel hükümler getirilerek ülkemiz telekomünikasyon sektöründe ilk kez İmtiyaz Sözleşmelerine yerli katkı payıyla ilgili somut yükümlülükler konulmuştur.

Türkiye'nin yazılım alanında Ar-Ge yapabilecek işgücünün yetişebilmesi için çalışmalar yapılmakta olup, bu çalışmaların netice vermesi ve mezun olan yeni işgücünün Ar-Ge yapabilecek seviyeye gelmesi gerekmektedir. Bu nedenle Türk yazılım sektöründe gerçekleştirilecek hamlelerin ancak uzun soluklu stratejilerin bir neticesi olarak ortaya çıkabileceği gerçeği gözardı edilmemelidir.

Ar-Ge teşvikleri firmaların uluslararası işbirlikleri ve Ar-Ge merkezlerinin arka arkaya açılıyor olması sonucunda belli bir süreçten sonra, dünya ölçeğinde Pazar payına sahip firmalara sahip olunacaktır.

